

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн середовища	Рівень вищої освіти	1-й (осв.-професійний)
Кафедра	Архітектури	Рік навчання	2
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво	Вид дисципліни	Нормативна, з циклу спеціальної підготовки
Спеціальність	191 Архітектура та містобудування	Семестр	3

ЛАНДШАФТНА АРХІТЕКТУРА

Семестр 5 (01 вересня -14 грудня 2021 н.р.)

Викладач	Фоменко Оксана Віталіївна, PhD (кандидат архітектури), старший викладач кафедри «Архітектура» ХДАДМ
Е-mail	oksdik99@gmail.com
Заняття	За розкладом (ауд.305, 2й корпус)
Консультації	За домовленістю
Адреса	61002, Харків, вул. Мистецтв, 8, корпус 2, поверх 3, ауд. 303
Телефон	057 706-02-46 кафедра «Архітектури»

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Ландшафтна архітектура – особлива сфера професійної роботи архітектора. Широта охоплення проблематики та перелік вирішуваних питань вимагають комплексних знань та творчого підходу для успішної роботи. Ландшафтна архітектура вивчається на базі знань з професійної термінології, архітектурної типології, архітектурного проектування, сучасної зарубіжної та вітчизняної архітектури, основ містобудування, архітектурно-будівельних конструкцій та інженерного забезпечення будівель. Студенти ознайомлюються з історичними особливостями та новітніми тенденціями в проектуванні об'єктів ландшафтної архітектури, особливостями композиційних рішень, впливом дендрологічної та ботанічної складової на її створення, сучасними обробними матеріалами і технічним забезпеченням ландшафтного середовища.

Студент отримує повну підтримку при опрацюванні матеріалу дисципліни та консультації у практичній роботі. Якщо студент не отримав достатню попередню профільну підготовку перед початком вивчення дисципліни, йому надаються додаткові теми для опрацювання матеріалу, пов'язаного з загальною тематикою курсу.

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза аудиторними заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи та Telegram (тільки у робочі дні до 18-00).

Умови листування:

- 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (архітектурне проектування);
- 2) в полі тексту листа позначити курс, групу, ПІ студента, який звертається (анонімні листи не розглядаються);
- 3) файли підписувати таким чином: *прізвище – завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — jpeg, pdf.*

Підсумкові роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані:

1. На ел. скриньку кафедри archkaf2021@gmail.com ;
2. На месенджер Telegram, у групу що створюється відповідно поточного учбового проекту.

Для опрацювання додаткових тем можливі консультації (тільки у робочі дні до 18-00) поза розкладом за погодженням сторін.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Для розуміння студентами складу, обсягу та вимог до графічного подання практичних завдань дисципліни, використовуються роботи з методичного фонду. Окремі навчально-інформаційні матеріали, посилення на інформацію (відповідно до теми заняття) видаються викладачем під час аудиторних годин з фіксацією на Telegram-каналі групи.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Процес роботи супроводжується веденням конспекту лекцій. Використовується комп'ютерна техніка (ноутбук/планшет/проектор) з можливістю виходу до мережі Інтернет і з програмним забезпеченням Archicad (або іншою графічною програмою). Програми, необхідні для вивчення лекційного матеріалу та виконання завдань: Microsoft Word, CorelDraw, Photoshop, ArchiCAD – або будь яка інша графічна програма. Також потрібний папір для ескізування, олівці/лайнери. Індивідуальні завдання – графоаналітичні роботи– виконуються у ручній або у комп'ютерній програмі.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Курс «Ландшафтне проектування» призначений для теоретичної та практичної підготовки фахівця і дає змогу розширення кола професійних навиків проектування.

мета дисципліни – опанування студентами комплексом знань, умінь та навичок, необхідних для подальшої проектної роботи в проектних установах та на підприємствах, пов'язаних з ландшафтним благоустроєм оточуючого простору.

Завдання дисципліни:

- навчити студентів поєднувати одержані суто технічні знання з неординарністю та оригінальністю архітектурно-планувальних, ландшафтних та образних рішень.
- сформувати у студентів стійку мотивацію до вивчення дисципліни та потребу в систематизованих знаннях в цій галузі;
- сформувати теоретичні джерела ескізного ландшафтного проектування на задану тему;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати :

- комплекс відомостей про ескізне проектування ландшафтного середовища, функціональні вимоги, можливості вираження образного рішення;
- основні засоби створення естетичного ландшафту;
- основні прийоми ландшафтного планування у дизайні території;
- розподіл території на функціональні зони та їх облаштування супутнім обладнанням
- використання малих архітектурних форм в дизайні навколишнього середовища.

вміти:

- професійно аналізувати ландшафтне середовище, користуватися отриманими навичками і знаннями в професійній діяльності;
- вирішувати питання синтезу сполучення архітектурних об'єктів з живою природою та рел'єфом місцевості.
- вирішувати практичні вимоги в створенні ландшафтного середовища;
- виконувати ескізне рішення планування ландшафтного середовища та малих архітектурних форм на генеральному плані з урахуванням технічних, технологічних та естетичних особливостей місцевості та сучасних обробних матеріалів.
- вміти запропонувати штучне освітлення ділянки за різними видами (повсякденне, декоративне, святкове), доріжечно-тропіночну сітку, сучасні прийоми виконання і склад мощення, загальні прийоми створення систем поливу та інш.
- сформувати теоретичні джерела ескізного проектування ландшафтних об'єктів на задану тему;

КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРА, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА:

- **ЗК01.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- **ЗК06.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- **ЗК08.** Навички міжособистісної взаємодії;
- **СК04.** Здатність дотримуватися вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил, технічних регламентів, інших нормативних документів у сферах містобудування та архітектури при здійсненні нового будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту будівель і споруд;
- **СК05.** Здатність до аналізу і оцінювання природно кліматичних, екологічних, інженерно-технічних, соціально демографічних і архітектурно-містобудівних умов архітектурного проектування;
- **СК09.** Здатність розробляти архітектурно-художні, функціональні, об'ємно-планувальні та конструктивні рішення, а також виконувати креслення, готувати документацію архітектурно-містобудівних проєктів.;
- **СК17.** Усвідомлення теоретичних основ містобудування та здатність застосовувати їх для розв'язання складних спеціалізованих задач;
- **СК20.** Здатність застосовувати теоретичні основи ландшафтної архітектури для розв'язання складних спеціалізованих задач.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

«Ландшафтне проектування» – одна із основних дисциплін професійної та практичної підготовки, яка забезпечує фахову підготовку архітектора. У процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться з основними підходами і методами в ландшафтному проектуванні. Згідно з навчальним планом, що ухвалений методичною радою ХДАДМ, вона вивчається студентами протягом 3-го семестру (1,5 кредити ECTS)

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми і зміст матеріалу розкриваються у процесі проведення лекційних занять. Практичні заняття здійснюються у вигляді виконання графічних робіт, написання рефератів, які являють собою закріплення теоретичних аспектів дисципліни. Практична робота складається з написання і обговорення рефератів в контексті лекційних тем, з оформлення альбомів із скетчами за темами лекцій, а також з виконання графічних завдань, які являють собою складові частини проєкту ландшафтного благоустрою ділянки.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Ландшафтне проектування» у третьому семестрі складається з 2 модулів, 2 змістових модулів і 10 тем : аудиторні часи включають 30годин – практичні заняття, 15годин - лекції, (відповідно 1,5 кредити ECTS).

Тема	Години (лекції, практичні)	Результати навчання	Завдання
5-ий семестр модуль1			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Основні прийоми і засоби ландшафтної архітектури			

<p>Теми 1-5 Передумови формування та міськобудівні аспекти проектування багато-функціональних суспільних комплексів</p>	<p>16 ч лекц 10ч практ</p>	<p>Визначення системи термінів . Знайомство із загальними прийомами ландшафтного планування. Знання основних характеристик рослинних угруповань. Правила використання різновидів груп рослин і квіткових композицій в ландшафтній архітектурі.. Знайомство з елементами геопластики. Знання складових частин формування архітектурно-ландшафтного середовища. Визначення засобів утворення архітектурно-ландшафтного середовища. Усвідомлення ролі візуальних комунікацій у формуванні ландшафтних об'єктів. Знання можливостей і різних видів використання малих архітектурних форм і інших елементів благоустрою ділянки Знання –загальні положення –про основні види освітлення і про сценарії його використання в ландшафтній архітектурі.</p>	<p>Робота з конспектом та літературою. Реферат за темами лекційного матеріалу (індивідуальні завдання). Ведення альбомів за матеріалами лекцій.</p>
<p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Особливості архітектурного проектування і специфіка основних груп БФК</p>			
<p>Теми 6-10 Передумови формування та міськобудівні аспекти проектування багато-функціональних суспільних комплексів</p>	<p>20 ч практ.</p>	<p>Знання загального складу архітектурно-ландшафтного проекту для ділянки з малоповерховим будинком на одну родину. Усвідомлення загальних принципів і видів планування благоустрою ділянок для малоповерхової забудови. Знання вимог до функціонального зонування. Вміння створення генплану для малоповерхової забудови, вміння користуватися нормативною літературою за цією темою. Вміння складання дендроплану ділянки. Усвідомлення основних вимог до його складу та змісту. Вміння складати оптимальну дорожньо-стежкову мережу для різних зон. Знання загальних правил оптимальної організації поливу рослин ділянки. Знання основ проектування сценарності систем ландшафтного освітлення ділянки; можливостей штучного освітлення і видів освітлення. Знання можливостей і різних видів використання малих архітектурних форм і інших елементів благоустрою ділянки.</p>	<p>Робота з конспектом та літературою. Виконання графічних завдань за темами практичних занять на аркушах формату А3 на основі ділянок, які видані як завдання на проектування малоповерхового будинку за дисципліною «Архітектурне проектування»</p>

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковою формою контролю опанування і закріплення знань з дисципліни є диференційований залік. Для отримання оцінки заліку достатньо пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесів практичної та самостійної роботи.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90-100	А	A+ 98-100	задовільно	64-74	D
			A 95-97		60-63	E
			A- 90-94	незадовільно	35-59	FX
добре	82-89	B		незадовільно (повторне проходження)	0-34	F
	75-81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Організація та проведення занять з дисципліни проводяться відповідно до загальноприйнятих норм і правил поведінки Вищої школи. Викладач координує процес занять, а також сприяє створенню умов щодо необхідного рівня професійної дискусії. Особлива увага приділяється досягненню програмних результатів навчання дисципліни. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не являються перешкодою для реалізації здобувачами вищої освіти процесу навчання.

Викладач створює безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими освітніми потребами (в межах означеної аудиторії).

У разі відрядження, хвороби тощо викладач має право перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з керівництвом та студентами.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Під час занять студент повинен обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності він має право на дозвіл вийти з аудиторії (окрім заліку). Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами, попередженням викладача та інформуванням деканату), а також запізнення на заняття. Самостійне відпрацювання теми (вивчення лекційного матеріалу, виконання завдань практичної частини курсу) відбувається неодмінно в разі відсутності студента на заняттях з будь-яких причин.

Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни. Додаткові заняття у таких випадках не передбачені.

ПОЛІТИКА ЩОДО ДЕДЛАЙНІВ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ

роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (лікарняний, тощо).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх роботах: доповідях, статтях, проектних розробках, тезах тощо). Кожен випадок порушення академічної доброчесності розглядається як ситуація, що негативно впливає на рейтинг здобувача і оцінку його роботи. У разі прояву плагіату – копіювання в статті/рефераті чужих матеріалів без посилання на справжнього автора чи оригінал виробу (твору), студент не тільки не отримує балів, але й стає суб'єктом обговорення та покарання згідно [положення «Про академічну доброчесність у Харківській державній академії дизайну і мистецтв»](https://ksada.org/doc/polojennya-honesty-2020.pdf) (<https://ksada.org/doc/polojennya-honesty-2020.pdf>).

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrainy/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>; <https://saiup.org.ua/novvny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi>

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ КУРСУ (за розкладом осіннього семестру 2021-2022 н.р. року)

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Контроль	Деталі
3 семестр						
1 модуль						
Змістовий модуль 1. Основні прийоми і засоби ландшафтної архітектури						
08 .09	Тема1. Визначення термінів. Прийоми ландшафтного планування.	Лекція	Визначення термінів в ландшафтній архітектурі. Регулярний прийом ландшафтного планування. Пейзажний прийом ландшафтного планування.	4		Робота з конспектом та літературою .Ведення альбомів.
15.09	Тема2. Характеристика рослинних угруповань. Квіткові композиції-їх різновиди. Елементи геопластики.	Лекція	Рослинні угруповання. Характеристика деревочагарникових рослин. Характеристика квіткових композицій. Геопластика у формуванні ландшафтних об'єктів	4		Робота з конспектом та літературою .Ведення альбомів.
22.09	Тема3. Елементи і засоби утворення архітектурно-ландшафтного середовища	Лекція	Водні пристрої, як засіб формування ландшафтних композицій. Використання води в динамічному стані. Водні пристрої як засіб формування ландшафтних композицій. Використання води в статичному стані. Малі архітектурні форми та рекреаційне обладнання. Декоративне покриття у формуванні ландшафтних об'єктів	4		Ведення альбомів. Робота над індивідуальними темами рефератів
29.09	Тема4. Візуальні комунікації у формуванні ландшафтних об'єктів. Освітлення. Засоби ландшафтної архітектури у формуванні інтер'єрів будівель.	Лекція	Візуальні комунікації у формуванні ландшафтних об'єктів. Декоративна скульптура у формуванні ландшафтних об'єктів. Освітлення об'єктів ландшафтної архітектури. Засоби ландшафтної архітектури у формуванні інтер'єрів житлових та громадських будівель.	4		Ведення альбомів. Підготовка до самостійної роботи за матеріалами лекцій.
06.10	Тема5. Узагальнення	Практичні	Виконання самостійної роботи за матеріалами лекцій	2	Фронтальне	

	лекційного матеріалу				опитуванн я.	
13.10	Тема5. Узагальнення лекційного матеріалу	Практичні	Оформлення альбомів за темами лекційного матеріалу	4		
20.10	Тема5. Узагальнення лекційного матеріалу	Практичні	Захист і обговорення рефератів за темами лекційного матеріалу	4		
27.10					рубіжний перегляд	
2 модуль						
Змістовий модуль 2. Знайомство із структурою і загальним составом ландшафтного проектування на прикладі організації благоустрою і озеленення ділянки для малоповерхового будинку						
03.11	Тема6. Загальні види планування ділянок. Вимоги до функціонального зонування. Генплан. Склад. Вимоги.	Практичні	Розробка варіантів планувальних рішень ділянки (Регулярне. Вільне. Радіально-кільцеве). Функціональне зонування. Розробка схеми генплану і наповнення елементами ландшафтного благоустрою на основі обраного варіанту.	4		Графічні роботи. Аркуші формат А3
10.11	Тема7. Дендроплан. Основні вимоги до складу та змісту	Практичні	Складання загальної схеми дендроплану ділянки. Загальні правила. Состав.Складові елементи дендроплану.	4		Графічні роботи. Аркуші формат А3
17.11	Тема8. Дорожньо-стежкова мережа. Різновиди. Функціональні вимоги. Конструктивні особливості.	Практичні	Розробка плану-схеми дорожньо-стежкової мережі ділянки з урахуванням функціонально-планувальних особливостей зонування. Складання специфікації дорожньо-стежкової мережі	4		Графічні роботи. Аркуші формат А3
24.11	Тема9. Оптимальна організація поливу рослин ділянки. Загальні правила. Види поливу.	Практичні	Прокладання мережі поливу. Знайомство із загальними технічними особливостями поливочного водопроводу Складання плану-схеми поливу озеленення ділянки.	4		Графічні роботи. Аркуші формат А3
01.12	Тема10. Основи проектування систем	Практичні	План-схема освітлення ділянки. Основне та допоміжне освітлення. Декоративне освітлення елементів ділянки.	4		Графічні роботи. Аркуші формат А3

	ландшафтного освітлення ділянки. Можливості штучного освітлення. Види освітлення. Можливості використання МАФів		Розробка схеми сценарію святкового освітлення архітектурно-ландшафтного середовища ділянки Ескизне рішення по введенню МАФів, павільонів, водних пристроїв або інших видів благоустрою в ландшафтне середовище ділянки			Графічні роботи. Аркуші формат А3
08.12			Остаточне оформлення робіт.		Екзаменаційний перегляд	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
Модуль 1	Модульний перегляд	0–50
Модуль 2	Екзаменаційний перегляд	0–50
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали			Критерії оцінювання
	0-20	0-30	0-50	
A++ 98-100	20	29-30	49-50	Студент в повному обсязі опанував матеріал тем, опрацював додаткові матеріали, що знайшло відображення в якісному конспекті, підготовці реферату. Відповів на усі питання під час поточного контролю. Аргументовано формулює власну думку і можливі шляхи вирішення проектних проблем. Не мав жодних пропусків занять без поважних причин.
A+ 95-97	18-19	28-29	49	Студент в повному обсязі опанував матеріал тем, опрацював додаткові матеріали, підготував реферат. Показав відмінні результати під час поточного контролю знань. Аргументовано відповідав на питання тем дисципліни, вів якісний конспект лекцій. Не мав пропусків занять без поважних причин.
A 90-94	17-18	27-28	46-48	Студент в повному обсязі опанував матеріал тем, продемонстрував якісний рівень знань під час обговорень актуальних питань в ході роботи над завданням. Продемонстрував вміння ефективно опрацьовувати і оформлювати надану і додаткову інформацію, а також дисциплінованість.
B 82-89	14-16	24-27	44-46	Студент в достатньому обсязі опанував головні матеріали теми, продемонстрував хороший обсяг знань і вмінь під час виконання графічної роботи. Не мав дисциплінарних зауважень.
C 75-81	13-14	22-24	40-43	Студент не в повному обсязі опанував матеріали дисципліни, про що свідчить середня якість ведення конспекту, наявність деяких помилок при виконанні графічної роботи.
D 64-74	10-12	18-22	36-40	Студент не в повному обсязі опанував матеріали дисципліни, про що свідчить неякісний рівень ведення конспекту, помилки при написанні

				контрольних робіт, невпевнені відповіді під час проведення заліків. Мали місце пропуски занять.
Е 60-63	9	16-18	35-36	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал дисципліни, проявив неповажне відношення до занять зі значною кількістю пропусків, що негативно сказалося на підсумковій графічній роботі.
FX 35-59	5-10	10-18	20-31	Студент не опанував значну кількість тем і матеріалів дисципліни, не проявляв належного відношення до занять, про що свідчить низка пропусків і погані результати поточного і підсумкового контролю знань.
F 0-34	0-7	0-12	0-15	Дана оцінка є слідством вкрай поганого відношення студента до занять і майже повної відсутності знань з даної дисципліни.
	0	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за виступ студента на науково-практичній конференції або за публікацію статті за темою лекції, виконаної в межах дисципліни (від 5-7 до 10 балів в залежності від рівню конференції).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Основи ландшафтної архітектури та дизайну : підручник / Н. Я. Крижановська, М. А. Вотінов, О. В. Смирнова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 348с.
2. Білоус В.І. Садово-паркове мистецтво: Коротка історія розвитку та методи створення художніх садів / В.І. Білоус. – К.: Науковий світ, 2001. – 299с.
3. Крижановская Н. Я. Приемы формирования природоинтегрированной архитектуры в городской среде : монография / Н. Я. Крижановская, Ю. С. Гордиенко, И. А. Дегтев. – Белгород : Изд-во БГТУ, 2010. – 144с.
4. Декоративное садоводство и садово - парковое строительство: справочный посібник. – Київ: Будівельник, 1985. –180с.
5. Ландшафтная архитектура : краткий справочник / під ред. Родичкіна І. Д. – Київ: Будівельник, 1990.– 334с.
6. Смирнова О. В. Рельеф как формообразующее средство индивидуальных жилых домов повышенной комфортности / О. В. Смирнова. – Комунальне господарство міст. – Харків : ХНАМГ, 2013. – № 107. – С. 535–542.
1. Соловьева О.С. Лесопарки – парки – дворцово – парковые ансамбли: справочный посібник. –Харків: ХДАМГ, 2000.-188с.
7. Жирнов А.Д., Пушкар В.В. Композиційні прийоми формування насаджень у ландшафтах міста.: навч. посібник – К.: ДАКККіМ, 2002. – 60 с.9. Брунс Пфланцен. Декоративные древесные группы. Альбом для садового дизайнера. Пер. с нем. –М.:, 2006. – 49 с.
2. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць: підручн. – Львів: Світ, 2005. – 456с.
3. Ольховська Олена Особливості творчого здобутку Жіля Клемана у сучасному ландшафтному дизайні /Ольховська Олена.– Проблеми розвитку міського середовища.- Київ: КНУБА., Вип.1(22) 2019– С.120– 128.
4. Гродзинський М.Д. Пізнання ландшафту: місце і простір : монографія: у 2 т. / М.Д. Гродзинський. – К. : Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2005. – Т. 1. – 431с.
5. Садово-паркове мистецтво / Термінологічний словник-довідник з будівництва та архітектури / Р. А. Шмиг, В. М. Боярчук, І. М. Добрянський, В. М. Барабаш ; за заг. ред. Р. А. Шмига. — Львів, 2010. — С. 175. — ISBN 978-966-7407-83-4.

6. Крижановська Н. Я. Світлокольоровий дизайн сучасного міста : навч. посібник / Н. Я. Крижановська, В. П. Дубинський; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХНАМГ, 2013. – 129 с.
7. Gilles Clément. Translated by Sandra Morris. "The Planetary Garden" and Other Writings
8. Gilles Clément. Translated by Sandra Morris. Foreword by Gilles A. Tiberghien / Gilles Clément. Translated by Sandra Morris. –University of Pennsylvania , Copyright © 2021 University of Pennsylvania Press, 2021. –192pages.
9. Кохан Н. Ленд-арт у контексті сучасного ландшафтного дизайну/ Н.Кохан. — дис..канд. мистецтвознавства:17.10.07; Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв. — Харків, 2019.— 197с.

Нормативна:

1. ГОСТ 2. 302 – 68 «Масштабы2. ГОСТ
2. 303 – 68 «Линии
3. ГОСТ 2. 304 – 81 «Шрифты чертежные».
4. ГОСТ 2. 306 – 68*** «Обозначения графические материалов и правила их нанесения на чертеже».
5. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій
6. ДБН Б.1.1-14:2012 Склад та зміст детального плану території
7. ДБН Б.2.2-5:2011 Благоустрій територій
8. ДБН В.2.3-5:2018 Вулиці та дороги населених пунктів
9. ДБН В.2.3-15:2007. Споруди транспорту. Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів
10. ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд
11. СанПиН 2605-82 Санитарные нормы и правила обеспечения инсоляцией жилых и общественных зданий и территории жилой застройки.
12. ДБН В.1.1.7-2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва.
13. ДСТУ Б А.2.4-4:2009 Основні вимоги до проектної та робочої документації.

Допоміжна:

1. А.А.Тиц. Основы архитектурной композиции и проектирования. – Киев: «Вища школа», 1976. – 258 с.
2. Кравцова І., Лаврик О. Просторово-часовий аналіз формування структури сучасних садово-паркових ландшафтів правобережної України / І. Кравцова, О.Лаврик– Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка– К.: Вип.4(73)/2018– С.39– 44.
3. Денисик Г.І. Природнича географія Поділля / Г.І. Денисик. – Вінниця: ЕкоБізнесЦентр, 2006. – 184 с.
4. Иотко И.А., Потаев Г.А.Основы градостроительства и территориальной планировки/ И.А Иотко, Г.А. Потаев – Минск.: Универсалпресс, 2003.
5. Забелина Е.В. Поиск новых форм в ландшафтной архитектуре. : навч. посібник / Е.В. Забелина. – М.:Архитектура-С, 2005. 160с.
6. Гродзинский М. Д. Основы ландшафтной экологии : учебник. / М. Д. Гродзинский. – Київ : Либідь, 1993. – 228 с.
7. Боговая И.О. , Фурсова Л.М. Ландшафтное искусство /И.О. Боговая, Л.М.Фурсова.– М.: Агропромиздат, 1988.- 223 с.
8. Родичкин И. Д. Ландшафтная архитектура / И.Д. Родичкин.– Київ : Будівельник, 1990. – 336 с.
9. Nick Robinson. The Planting Design Handbook Burlington / Robinson N. – Ashgate publishing company, 2004. – S. 420.
10. Денисик Г.І. Нариси з антропогенного ландшафтознавства: навч. посібник / Г.І. Денисик, В.М. Воловик. – Вінниця: ГПАНІС, 2001. – 171с.

11. Криворучко О. Ю. Сучасна архітектура. Термінологічний словник. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2008 г.
12. Кравцова І.В. Український садово-парковий ландшафт / І.В. Кравцова– Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського–Вінниця: Вип.26, 2014. – с.40-47
13. Беломесяцев А. Б. Філософські основи архітектури / Інститут проблем сучасного мистецтва Розділ 4 76 Академії мистецтв України. Київ: ППСМ АМУ, 2005. 488 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Як виглядає іспанський сад? URL: <https://www.jardineriaon.com/uk/%D1%96%D1%81%D0%BF%D0%B0%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D1%81%D0%B0%D0%B4.html> (дата звернення: 20.08.2021).
2. 10 базовых компонентов французского сада URL: <https://www.botanichka.ru/article/10-bazovyih-komponentov-frantsuzskogo-sada/> (дата звернення: 21..08.2021).
3. 10 базовых элементов английского сада. URL: <https://www.botanichka.ru/article/10-bazovyih-elementov-angliyskogo-sada/> (дата звернення:21..08.2021).
4. Классический итальянский сад в современной трактовке: особенности создания. URL: http://housesdesign.ru/articles/klassicheskiy_italjanskiy_sad_v_sovremennoy_traktovke_osobennosti_sozdaniya-307.html (дата звернення:20.08.2021).
5. Творчество Андре Ленотра URL: https://www.vashsad.ua/landscape-design/landscape_masters/biography/show/7445/ (дата звернення: 22.08.2021).
6. Сад космічних роздумів (Garden of Cosmic Speculation URL: <https://ucrazy.ru/interesting/1334038306-the-garden-of-cosmic-speculation-lend-art-photo-landski.html>(дата звернення: 22.08.2021).
7. Жиль Клеман и его "сады в движении". URL: <https://www.gardener.ru/events/miscellanea/cat1091.php> (дата звернення: 23.08.2021)
8. Малые архитектурные формы в городской среде URL: <https://www.prostranstvo.media/malye-arhitekturnye-formy-v-gorodskoj-srede-ua/> (дата звернення: 22..08.2021
9. Urban Garden Ideas for Small Spaces. URL: <https://www.architecturaldigest.com/gallery/urban-garden-terrace-inspiration> (дата звернення: 23.08.2021
10. 10.Gardens of resistance URL: http://the-green-cloud.blogspot.com/2015_10_01_archive.html (дата звернення: 22..08.2021